

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.13, november 2018

Indledningen er redigeret af Klaus Nielsen og Kim Steen Ravn

Tilsyn ved ph.d. Jes Fabricius Møller

Denne pdf er en læseversion af værkets indledning. Værket findes digitalt med punktkommentarer, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

Indledning til “God Save The QUEEN”

ved Stine Holst Petersen

Indhold

- 1 Anledning
- 2 Tidligere fødselsdagshilsener til dronningen
- 3 Et tilbageblik
- 4 Anvendt litteratur

1 Anledning

“God Save The QUEEN” er skrevet i anledning af dronning Marie Sophie Frederikkes 71-års fødselsdag den 28. oktober 1838. Det blev trykt på dagen i *Søndagen. Et Følgeblad til “Dagen”* under den redaktionelt bestemte titel “God Save The QUEEN” (*Bibliografien*, bind 2, s. 131 f.). Titlen var aktuel, idet den engelske dronning Victoria var blevet kronet fire måneder tidligere den 28. juni, og den britiske kongesang *God Save the King (Queen)* (1744) for første gang refererede til en dronning som regent.

I efteråret 1838 oplevede Grundtvig en form for offentlig gennembrud med sine foredrag *Mands Minde*, der trak mere end fulde huse. Samtidig var han stærkt optaget af spørgsmålet om sognebåndets løsning, der i oktober blev bragt op ved stænderforsamlingerne i Roskilde (jf. Rasmussen 2002, s. 104). De blot fire strofer til dronningen har flere referencer til digteren selv, men ingen til de aktuelle begivenheder. Digtet følger sig dog med sin panegyriske ophøjelse af dronningen til samlingen af kongedigte skrevet for kongehusets behag og yndest.

2 Tidligere fødselsdagshilsener til dronningen

Grundtvig havde tidligere skrevet to fødselsdagsdigte til dronning Marie, "Høstgildet" i 1815 og "Dronninge-Stolen" i 1825. Marie Sophie Frederikke var gift med Frederik 6., og det var derfor naturligt, at Grundtvig og andre af tidens digtere skrev til hendes ære. "Høstgildet" var det første digt, Grundtvig skrev til dronningen alene. Det er skrevet, efter hun på udmærket vis havde været regent i landet fra efteråret 1814 til sommeren 1815, mens Frederik 6. deltog i Wienerkongressen (jf. Jørgensen 1999, s. 132 f.). Digtet er til en dronning i sin sensommer – hun havde født 8 børn, hvoraf kun to piger havde overlevet barneårene – men bærer alligevel på håbet om at en tronarving endnu vil komme (se [indledningen til "Høstgildet"](#)). "Dronninge-Stolen" skrev Grundtvig til dronning Marie i anledning af hendes 58-års fødselsdag, og her er det den agtværdige, fromme dronning, der fremhæves (se [indledningen til "Dronninge-Stolen"](#)).

3 Et tilbageblik

"God Save The QUEEN" er klassisk kongedigtning fra Grundtvigs hånd, hvor den kongelige modtager gerne fæstnes til Danmark, kongeæten og den nordiske oldtid (for en introduktion til Grundtvigs kongedigtning, se Schmidt-Madsen 2014). Den første strofe fremhæver "Dronning-Tiden" som varig, hvor "Konge-Tiden" forgår. Dronningen bliver således fra begyndelsen fremstillet som bestandig og bevarende for landet, en bestandighed Grundtvig med beskrivelsen af smykket "Brysingmon" (strofe 1, vers 5-6) strækker tilbage til gudinden Freja, der bar smykket om sin hals i nordisk mytologi (om 'dronningen' hos Grundtvig, se Toldberg 1950, s. 221). Grundtvig havde allerede i "Dronninge-Stolen" fra 1825 skabt forbindelsen mellem Freja og de danske dronninger, udtrykt ved Thyra Danebod og Dronning Marie, og den indledende strofe virker derfor som et ekko af digtet fra 1825 (jf. Toldberg 1950, s. 164).

I strofe 2-3 vender Grundtvig opmærksomheden mod sit hidtidige skjaldewirke. Den aldrende skjald har bevaret, hvad der gennem tiden har bevæget ham og været mere end blot "Ungdoms-Tidens" fascination. Det har endnu sit sæde ("Dronningstol") hos ham. Verselinjerne 5-6 i strofe 3 "Saa hvad jeg sang med Fryd i Ungdomsaar / om *Thyra Danebod* i Kongens Gaard" leder atter tankerne hen på Grundtvigs seneste fødselsdagsdigt til dronning Marie, "Dronninge-Stolen", hvor han skriver i strofe 21 "Om *Dannebod-Stammen* at tale; / Hvorlunde den grønnes i Kongens Gaard" og i strofe 23 "Da straaler fuldklart i Kongens Gaard / Hvad dunkelt stod *Thyra* for Øie". Hermed er dronningen ligesom i tidligere digte indsat i rækken af danske dronninger, der fra Thyra Danebod har værnet om Danmark.

I den sidste strofe, hvor dronning Marie fremstilles som kristen dronning, bliver digtet afsluttet i tematisk lighed med "Dronninge-Stolen". Samtidig forekommer linjerne "Danmarks Dronning vil dog ei forsmaa / et Hjerte, hvor Hun throner" at være en genklang af "Kransen vi i Lunden binde, / Bære vi til Kongens Gaard, / Fredegodes Gemalinde / Sikkerlig den ei forsmaaer" i sidste strofe af "Høstgildet". "God Save The QUEEN" har med andre ord nok dronningen som hyldestmodtager, men Grundtvig og hans egen hidtidige panegyrik som underliggende tema.

4 Anvendt litteratur

- *Bibliografien*, se Johansen, Steen (1948-1954).
- Grundtvig, N.F.S. (1815) "Høstgildet" i *Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn*, nr. 86, 28. oktober, sp. 1361-1366. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1825) "Dronninge-Stolen" i *Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn*, nr. 86, 25. oktober, sp. 1369-1375. København.
- Johansen, Steen (1948-1954) *Bibliografi over N.F.S. Grundtvigs skrifter*, bind 1-4. København.
- Jørgensen, Harald (1999) *En enevoldskonges hofholdning. Studier over livet ved Frederik VI.s hof 1808-39*. Herning.
- Rasmussen, Jens (2002) *En brydningstid. Kirkelige holdninger i guldalderperioden 1800-1850*. Odense.
- Schmidt-Madsen, Michael (2014) "Kongedigtet" i *Ved lejlighed. Grundtvig og genrerne*, red. Christel Sunesen & Sune Auken, s. 156-187. Hellerup.
- Toldberg, Helge (1950) *Grundtvigs symbolverden*. København.